

“Els franquistes retardaren al màxim les eleccions locals”

Ricard Pérez Casado, alcalde de València des del 1979 fins al 1988, parla en aquesta entrevista de les primeres eleccions municipals i de l'inici del seu mandat, marcat per la batalla de València, i també dels problemes que va tenir amb un PSPV massa sotmès als designis de Madrid, des del seu punt de vista.

El PSPV, amb tretze regidors, va guanyar les eleccions municipals de València del 3 d'abril del 1979, les primeres que se celebraven des de la transició. Aquest partit va governar en coalició amb el PCE, que tenia sis regidors. Ricard Pérez Casado va començar la legislatura com a regidor d'Urbanisme, però el 5 d'octubre del mateix any va prendre possessió com a alcalde de la ciutat després de la dimissió del qui havia ocupat el càrrec fins aquell moment, Fernando Martínez Castellano. Pérez Casado va ser alcalde fins al 1988, any en el qual va dimitir com a conseqüència de les seues discrepàncies amb el Govern valencià, encapçalat per Joan Lerma.

—Voldria començar explicant una cosa. Les eleccions municipals es produïren quasi dos anys després de les eleccions generals de juny. Ací hi havia un element de mala consciència i de memòria històrica. Unes eleccions municipals, les del 1931, posaren fi a la

monarquia borbònica. Els governs de transició, primer el franquista i després el de la UCD, procuraren demorar al màxim les eleccions municipals. Sempre m'he preguntat per què. Hi havia la convicció que en l'àmbit local la població votaria esquerra, i, per tant, es demoraren quasi dos anys les eleccions. De fet, després de les eleccions generals de març, un mes abans, en les quals no va guanyar l'esquerra, en aquestes guanyaren les candidatures d'esquerra en quasi tots els municipis. L'ajornament de les eleccions va fer que durant aquests dos anys, en les institucions locals, com els ajuntaments i les diputacions, continuara la gent franquista i reaccionària. En el cas valencià era especialment significatiu, perquè la pervivència del franquisme va permetre que nasquera una reacció blavera i violenta l'any 1979. Hi hagué un temor bàsic: que el poder municipal es convertira en un poder que fera bascular cap a l'esquerra la

situació política. Varen retardar-ho tant com van poder per articular la resposta.

—La resposta de la dreta va ser especialment evident a València.

—Va ser especialment evident i especialment virulenta. Nosaltres vam arribar a mitjan abril a l'Ajuntament de València sols. Quan els candidats electes arribàrem a l'Ajuntament, no ens esperava ningú. Només un alt funcionari que hagué de llegir el decret pel

qual s'havien convocat les eleccions. Hi havia una actitud francament hostil dels representants del règim anterior.

Una part d'aquests representants franquistes locals foren els organitzadors dels aldarulls contra el president Albinyana [primer president autonòmic del País Valencià].

—Vostè va ser un dels dirigents socialistes que amb més duresa va rebre els embats de la dreta anticatalanista. Com va viure la batalla de València?

—Molt malament, perquè era una batalla insensata. Era una batalla per obvietats, contra els qui havíem estat elegits, amb un suport enorme a les urnes, i vèiem la manipulació d'un sentiment organitzat per allò que quedava del franquisme, que s'havia apuntat a la UCD. La violència va ser extrema. I la meua, la vaig viure en directe.

—Com era la institució que es van trobar?

—La situació era tan dramàtica que el primer mes que vaig ser alcalde no podia pagar la nòmina dels funcionaris. Era una situació econòmica dramàtica. Des del punt de vista urbanístic, devastadora. Tenia necessitats que ara pensàrem que són ridícules. Hi havia 700 carrers sense neteja. No hi havia contenidors. No hi havia clavegueres. No hi havia punts de referència culturals. Era un panorama realment desèrtic. Ningú no havia pensat que una ciutat necessitava previsions. Recorde les campanyes de la dreta contra el tramvia i el metro. Ens trobàrem una ciutat morta, sense alè. Vàrem tractar de fer una ciutat que fóra el cap i casal i que tinguera un paper protagonista en el nostre context estatal. Estàvem en una situació especialment endarrerida.

—I en matèria d'urbanisme?

—Teníem dues amenaces gravíssimes. El Saler s'havia privatitzat i en el riu Túria volien fer una autopista. Les dues primeres propostes que vaig fer com a tinent d'alcalde d'Urbanisme foren aturar les obres al Saler i desclassificar com a autopista el riu, que el volíem verd.

—Vostè, després de passar per una sèrie de sigles, va desembarcar en el PSPV-PSOE. En les eleccions municipals del

“Amb mòbils, Milans del Bosch no hauria tret els tancs”

Ricard Pérez Casado, que el passat 30 de març va ser nomenat per Pasqual Maragall president de la comissió delegada de l'Institut Europeu de la Mediterrània, explica quina és la línia de treball que vol seguir des d'aquesta institució i també la seua opinió sobre la complicada situació internacional.

—Des de la presidència de la comissió delegada de l'Institut Europeu de la Mediterrània, quines opcions planteja per millorar les relacions entre les dues ribes d'aquesta mar després de l'11-M?

—Si m'ha fet il·lusió la confiança del president de la Generalitat de Catalunya és perquè els llaços econòmics, socials i de comprensió cultural són més necessaris que mai. Els governs català i espanyol, amb aquest instrument, poden comprendre millor el que està passant i proposar alguna cosa. Ningú no podrà evitar que la gent es moga i que haguem de viure. Hi ha desenes de milers de compatriotes que parien altres llengües, i no els podrà aturar ningú.

—La línia de treball que proposa està molt contraposada a la de les Açores.

—Al meu parer això va ser una equivocació històrica. Hi ha una manca de perspectiva històrica en les Açores: el món és el que és, no on voleu portar-lo, i és un món amb una contradicció enorme. Hi ha una comunicació mundial instantània i una desigualtat creixent. Et dic una cosa: amb mòbils, Milans del Bosch no haguera tret els tancs a València el 23-F. Això vol dir també que al Magrib veuen què estem fent ací. Aquesta nova consciència era la que els senyors de les Açores es pensaven que no existia. El que haurien d'haver fet és dir la veritat i posar bases estables

amb l'acceptació de les diferències.

—Vostè ha coordinat tropes internacionals a Mostar com a administrador de l'OTAN. Què opina de la decisió de Zapatero de retirar les tropes de l'Iraq?

—Jo crec que a l'Iraq només es podria haver anat sota el paraigua de l'ONU. Crec que fou un error immens, perquè sense mandat de l'ONU continua sent una ocupació il·legal. Un cosa que vaig aprendre als Balcans és que l'exèrcit, en lloc de ser l'enemic dels respectius pobles, podia esdevenir un instrument magnífic per imposar la pau. Jo sóc dels qui han canviat de criteri, de veure la meua ciutat ocupada per l'exèrcit el 23-F del 1981 a veure aquest mateix exèrcit professional i democràtic en missions de pau. A més, com que anava

sota el paraigua de l'ONU, no era vist com una força d'ocupació. Si no hi ha un mandat de l'ONU, les tropes han de tornar de l'Iraq. Ací ens hem oblidat, però als Balcans i a l'Afganistan hi ha tropes espanyoles, i no estan fent molt bé. Hi ha un mandat de l'ONU, hi ha una legalitat, i hi ha la convicció moral que no ets ocupant, i això la gent del mateix territori també t'ho reconeix. Si les tropes espanyoles estan ben vistes a Mostar és perquè no són considerades ocupants, sinó un ajudant per evitar una confrontació. M. C.

1979 es va acabar de configurar un mapa partidista que al País Valencià era un calc del de Madrid. Per què en altres llocs de l'estat es va configurar una estructura política autònoma i ací no?

—Jo vaig anar del PSV al PCE, i des d'aquest darrer al PSOE. Jo crec que aquesta és una societat que no té clara una identitat que haguera pogut tren-

car l'esquema dreta-esquerra. Afirmar-se valencià dins d'algunes organitzacions no sempre ha estat ben vist.

—La batalla de València va ser un entrebanc per a la gestió de l'Ajuntament?

—Sense dubte. El nivell de pressió política, social i fins i tot física no va permetre un desplegament com el que alguns teníem previst. Ni tan sols per a

coses que amb perspectiva històrica hagueren estat molt beneficioses per a aquesta ciutat. El problema és saber què volen fer les capes dirigents amb la seua ciutat.

—L'any 1988 vostè va dimitir com a alcalde...

—Necessitàvem més recursos i més inversió per igualar València amb les altres capitals. No teníem ni Jocs Olímpics ni capitalitat cultural ni Expo. Érem una ciutat important i volíem recursos. Vaig reclamar que en l'assignació de recursos de l'estat se'ns equiparara a Barcelona i a Madrid. Em van dir que no, i vaig dimitir. Vaig interpretar que el Govern autonòmic no es posava de costat de la seua ciutat.

—Diu que el Govern dirigit per Joan Lerma no li va donar suport.

—Jo crec que no va entendre que València era la capital d'un país, i que un país no es pot fer sense la capital.

—Per què el PSPV no s'ha alliberat mai del jou de Ferraz?

—Perquè no han tingut prou energia. I d'oportunitats, n'hi ha hagut. Hem estat la segona federació del PSOE, i fer valdre aquest mèrit no és cap ximpleria. I no et dic després del vint-i-cinquè congrés del PSOE. Jo vaig dir a algun dirigent local que teníem l'oportunitat d'estar en la línia de partida encetada per Maragall el 1999, perquè en aquell moment comença el canvi del mateix PSOE. Ho ha entès Patxi López, Marcel·lí Iglesias i, fins i tot, ironies de la vida, ho ha entès el mateix Manuel Chaves. El PSOE no pot tornar a ser el partit centralista que va ser en el passat.

—L'arribada al poder de Pasqual Maragall i d'un home amb el suport del socialisme perifèric com José Luis Rodríguez Zapatero pot ajudar a consolidar la visió federal de l'estat?

—Absolutament. Per això jo reclamava als dirigents valencians que estiguessen en la línia de partida.

—Creu que Joan Ignasi Pla recuperarà l'esperit federalista amb què va començar el seu mandat com a secretari general del PSPV i que ha deixat aparcat?

—Jo espere que sí, i que no facen cas als residus que queden d'histèria i de menyspreu per la pròpia identitat.

ROSA GIL

—Parla de residus del passat. L'estructura social del país ha canviat molt des que vostè va viure la batalla de València?

—Totalment. D'un nivell d'atur de més del 20% i una desestructuració de barris, s'ha passat a un altre estadi.

—Com a socialista valencià amb nou càrrec a Barcelona, com veu el futur de l'Euroregió de l'Arc Mediterrani.

—L'euroregió existeix, és un fet econòmic, social i territorial. A mi em vénen ganes de riure quan algú objecta això, perquè després parles amb la gent dels polígons industrials i els llaços econòmics són fonamentals. Ningú no pot objectar que hi ha una euroregió si més no des de Múrcia fins a Llàgueria.

—Al PSPV hi ha reticències a l'hora d'apostar directament per la institucionalització de l'euroregió.

—Jo crec que se'ls anirà la vergonya. Necessitem absolutament una connexió per Barcelona, perquè és el nostre camí. I això vol dir que hem de fer l'alta velocitat pel corredor mediterrani. L'agenda no la fan només els dirigents polítics, sinó també la societat, i en l'agenda de la societat sí que hi ha l'euroregió. La cooperació entre regions és el que ve, i seria reaccionari no incorporar-se a aquest esquema econòmic, social i polític.

Miquel Calvet

“En el cas valencià, la pervivència del franquisme a les institucions locals va permetre que nasquera una reacció blavera i violenta l'any 1979”